

De gemeenteraad aan zet

Wat wilt u weten over de jongeren met een beperking in uw regio?

TRANSITIES SOCIALE DOMEIN

Gemeenten staan zoals bekend aan de vooravond van drie grote transitie's: de decentralisatie van de jeugdzorg, de overgang van de begeleiding uit de AWBZ en de Wet werken naar vermogen. Ook al zijn de laatste twee decentralisaties controversieel verklaard, gezien de standpunten in de verkiezingsprogramma's lijkt het eerder een kwestie van uitstel dan afstel. De meeste gemeenten gaan dan ook onverminderd door zich voor te bereiden op deze transitie's. Ook de invoering van het passend onderwijs heeft gevolgen voor gemeenten. Met de bestaande taken in het kader van onder meer de WMO en de WWB worden gemeenten de komende jaren in belangrijke mate verantwoordelijk voor de ondersteuning van de jongeren met een beperking. Dat is een complexe opgave, zeker in combinatie met de noodzaak om ook te besparen. Tegelijkertijd bieden de transitie's ook kansen om tot een betere samenhang in beleid te komen en zo effectiever én efficiënter te zijn. Het bestuursakkoord biedt gemeenten de nodige ruimte om zelf invulling te geven aan de decentralisaties. Dat maakt dat u als gemeenteraad grote invloed heeft op de ondersteuning zoals deze jongeren die zullen ervaren.

RAAD AAN ZET

Als raad geeft u richting aan het gemeentelijke beleid. U debatteert met het college over het voorgenomen beleid en controleert de uitvoering daarvan. U beoordeelt de resultaten. Ook voor de nieuwe gemeentelijke taken gaat u het debat aan en stelt u daarbij ongetwijfeld vragen als: Wat is de visie van het college op de transitie's in het sociale domein en wat zijn de ambities ten aanzien van de participatie van deze doelgroep? En hoe denkt het college deze ambities te realiseren? Welk budget trekt het college hiervoor uit? Waarom kiest het college voor deze aanpak? Welke alternatieven zijn er?

Zoveel mogelijk jongeren met een beperking zelfstandig laten worden én een eigen plaats in de maatschappij laten vinden: dát is het doel van kennis- en innovatiecentrum CrossOver. Daarvoor is een cultuuromslag nodig bij alle betrokken partijen en personen. CrossOver werkt aan die cultuuromslag door de dialoog met deze partijen aan te gaan en hen te ondersteunen met kennis en advies. CrossOver wil (als niet-commerciële partij) niet concurreren met bestaande organisaties en initiatieven, maar verbindingen leggen en bruggen bouwen die deze initiatieven ondersteunen.

Welke uitgangspunten worden gehanteerd? Wat beschouwt het college als de verantwoordelijkheid van de jongeren zelf, hun omgeving, de betrokken organisaties en wat ziet de gemeente als haar eigen verantwoordelijkheid voor het leven van deze jongeren? Wordt alleen gekeken naar jongeren die een beroep doen op een uitkering of voelt het college een bredere verantwoordelijkheid? Dit debat is complex en raakt veel burgers. Het is niet eenvoudig om in deze nieuwe taken tot heldere doelstellingen en een samenhangende en krachtige aanpak te komen. CrossOver wil u als raadsleden hier graag in ondersteunen. En dat kost u niets.

Een elftal vragen

Checklist voor uw standpuntbepaling

Onze ondersteuning omvat een 'elftal' vragen. Vragen die u kunnen helpen om scherp te krijgen wat u wilt weten over deze jongeren om uw raadstaak goed te kunnen vervullen en die u ook mee kunt nemen naar het debat met het college. Over wie hebben we het nu eigenlijk als we praten over jongeren met een beperking? Wie zijn die jongeren in uw gemeente? Wat zijn hun mogelijkheden en wensen? En hoe kunt u hen ondersteunen zodat zij maximaal participeren? Een succesvolle participatievisie is niet gestoeld op vooronderstellingen (waar deze jongeren regelmatig tegenaan lopen) maar op feiten.

Deze vragen kunnen u helpen om tot een adequaat beeld van deze doelgroep te komen voordat er besluiten vallen over de doelstellingen en de aanpak. En natuurlijk willen we met deze vragen het debat stimuleren over en met deze doelgroep. Zo'n debat biedt een basis voor een visie op de participatie van deze jongeren, als onderdeel van een brede visie op de participatie van jongeren in het algemeen. Want ook dat is een belangrijke doelstelling van CrossOver: behandel jongeren met een beperking niet als een aparte groep, en zorg dat de ondersteuning die ze nodig hebben als vanzelfsprekend opgenomen is in het reguliere beleid.

AANTALLEN

1. **Weten we over hoeveel jongeren het in onze gemeente gaat die thuis, op school, in hun vrije tijd of in het werk in vele opzichten problemen ondervinden en die dan ook extra ondersteuning nodig hebben om (maximaal) mee te doen?**

IMPACT BEPERKINGEN

2. **Weten we welke beperking(en) deze jongeren hebben en welke invloed dit op hun leven heeft?**

PARTICIPATIE IN BREDE ZIN

3. **Wat weten we over hoe deze jongeren in onze gemeente participeren?**

- ✓ A. **Thuis** – Hoeveel van deze jongeren wonen in een instelling, in een vorm van begeleid wonen, op zichzelf of bij hun ouders? En wat weten we over de gezinnen waar deze jongeren in opgroeien?
- ✓ B. **School** – Weten we wat de onderwijsloopbaan van deze jongeren is? Hoeveel jongeren volgen speciaal onderwijs of praktijkonderwijs? Hoeveel jongeren binnen het reguliere onderwijs hebben een beperking? Hoe vergaat het deze jongeren op school?
- ✓ C. **Werk** – Hoeveel van deze jongeren werken bij een reguliere werkgever? Hoeveel van hen hebben daarbij ondersteuning nodig? Hoeveel werken in een beschutte werkomgeving? En hoeveel werken onbetaald? Hoeveel zitten werkloos thuis op de bank? En voor hoeveel jongeren is de (arbeidsmatige) dagbesteding het maximaal haalbare?
- ✓ D. **Vrije tijd** – Hoeveel van de jongeren met een beperking maken gebruik van het aanbod aan vrije tijdsbesteding? Hoeveel zijn lid van een reguliere vereniging en hoeveel van een vereniging specifiek voor mensen met een beperking?
- ✓ E. **Gezondheid** – Hoeveel van deze jongeren doen een beroep op zorg om thuis, op school, in het werk en in de vrije tijd mee te kunnen doen? En op wat voor zorg?
- ✓ F. **Inkomen** – Hoeveel van deze jongeren doen een beroep op een uitkering? Hoeveel van deze jongeren zijn in staat om het wettelijk minimum loon te verdienen?

BEHOEFTE AAN ONDERSTEUNING

4. *Weten we welke ondersteuning deze jongeren nodig hebben om maximaal te participeren?*

AANBOD AAN ONDERSTEUNING

5. *Met welke partijen hebben deze jongeren in onze regio te maken en welke ondersteuning bieden deze partijen? Wat weten we over de effectiviteit van de ondersteuning die deze partijen bieden?*

INTEGRALE ONDERSTEUNING

6. *In hoeverre werken de partijen uit de woonbegeleiding, de zorg, het onderwijs en werk samen en kunnen ze aantoonbaar laten zien wat het resultaat van deze samenwerking is voor de jongeren?*

ROL GEMEENTE

7. *Wat willen en kunnen wij als gemeente doen om het effect van de inzet van deze partijen zo groot mogelijk te laten zijn? En wat weten we over hoe we werkgevers maximaal kunnen ondersteunen om deze jongeren in dienst te nemen? En hoe kunnen we als gemeente het goede voorbeeld geven?*

PREVENTIEVE AANPAK

8. *Welke mogelijkheden zien we richting een preventieve aanpak en hebben we een beeld van de besparingen die een preventieve aanpak met zich mee kan brengen?*

REALISTISCH PERSPECTIEF

9. *Houden we in ons beleid voldoende rekening met de beperkingen van deze jongeren, bijvoorbeeld het beleid op het vlak van handhaving?*

IN DIALOOG

10. *Ontwikkelen we onze visie in dialoog met de jongeren, hun ouders en betrokken partijen?*

ALS VANZELFSPREKEND

11. *Houden we wanneer we nadenken over de participatie van jongeren in onze gemeente en wat zij daarvoor nodig hebben als vanzelfsprekend ook rekening met de jongeren met een beperking?*

BRUIKBARE KENNIS

Het is goed denkbaar dat u meer informatie wilt als u met elkaar over deze onderwerpen praat. Welnu, dat kan, er is al veel kennis beschikbaar. Van de jongeren, hun ouders en van alle andere betrokkenen hebben we veel geleerd over hoe deze jongeren op een effectieve wijze ondersteund kunnen worden.

Een belangrijk deel van deze kennis vindt u in de Kennisbank van CrossOver op www.kcco.nl. Ook zijn er op deze website tal van handige kennisproducten te vinden, die van pas kunnen komen bij het ontwikkelen van uw visie op de participatie van deze jongeren. Voor wie nog toelichting zoekt op de vragen in deze checklist: deze is ook op de website van CrossOver te vinden.